

Habakuk

10

Reimnichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

Prvega julija je dobila svojo mesečno plačo. Ko sta s pismonošem ostala sama v pisarni, je položila trideset kron predenj in je rekla:

»Habakuk, tu ti dam prvi obrok. Prihodnjega prvega bom dodala tudi nekaj za obresti.«

Fant je dekletu ostro pogledal in je potem vprašal:

»Kaj bo z vašo materjo? Ali tej ne boste ničesar poslali?«

»Pač, pač. Materi sem že poslala petdeset kron.«

»Tako! Če si zdaj še trideset kron zvržete, vam ostane še malo drobiža. Od česa pa hočete živeti?«

»Bom manj zapravila.«

»In shujšala in zbolela, kaj?... Gospodična, zdaj vam povem enkrat za vselej: Ne krajcarja mi niste dolžni in zaradi tega tudi nikoli ne bom ne krajcarja od vas sprejel. Če me nočete ujeziti, mi ne črhajte nikoli več ne besedite o tem — nikoli več!«

Rekel je to strogo, skoraj hudo, in še preden mu je dekletu moglo kaj odgovoriti, se je izgubil skozi duri.

Naslednje dni je Habakuk opazil, da gospodična ne hodi le vsako nedeljo k pridigi in k maši, popoldne pa h krščanskemu nauku, ampak da je vsak večer, ko pošto zapre, njena prva pot v cerkev. Neko nedeljo jo je videl celo pri spovedi in potem pri obhajilni mizi. Tega je bil pač zelo vesel.

Drugače se je med njima marsikaj izpremenilo. Nič več nista tako brezskrbno kramljala kakor prej kdaj. Včasih jima je kar iznenada zmanjkalo besedi. Habakuk se je očitno izogibal, da bi dekletu pogledal v obraz; na vprašanja ji je raztreseno odgovarjal in, če ga je zaradi tega prijazno pokarala, je živo zardel.

Ona ni bila nič več dobre volje. Čestokrat je celo uro strmela skozi okno in je zanemarjala svoje delo. Koj nato se ga je lotila z vso vnamo in si je tako skušala pregnati zbegane misli. Pred Habakukom je le s težavo skrila svoj nemir in strah. Kadar je prišel, ga je prisrčno pozdravila; kadar je šel, je žalostno zrla za njim. Kako krat je bila ljuba in prijazna, drugo krat se je držala, kakor da se kuja.

Tisti čas se je Habakuk odločil, da odpove svojo trojno službo pri št. Petru in da se prostovoljno javi k vojakom.

VII.

Luka Drnik iz Podkrajja je bil prestar in presantav, da bi ga bili vzeli na vojsko; zato je noč in dan zahvaljeval Boga.

Kljub temu je vojska tudi njemu prinesla svoje križe in težave; kajti v Tržiču so ga rotili, naj jim nanosi jajce, masla in mesa, doma pa so kmetice že komaj očakovale, da jim prinese iz mesta kako betvico kave in sladkorja, kmetje pa so ga za tobak. Ali kakor je na kmetih težko dobil domačih pridelkov in, če jih je, jih je moral presneto drago plačati, tako je bilo tudi v mestu trdo za kavo, sladkor in tobak. Dan za dnem je bil na poti, da si je sproti obrusil vse pete na zdravi in na krivi nogi, in vendar ni mogel vsem željam svojih kupcev ustreči. Ljudje so se jezili, obirali so ga in sumničali, da blago skriva in ga drugam kam prav drago prodaja; kar padalo je po njegovi plešasti glavi, kadar so ga obkolile ženske, in možak je menil, da na vojski ni hujše kakor v sredi takihle jezičnih kofetarij. Povrh so ga vzeli še orožniki na piko; večkrat je moral plačati kako kazen zaradi verižništva, enkrat pa je štiri in dvajset ur tudi že sedel zaradi tega.

Ali najhujše je bilo, da je, ko se je vrnil domov, prišel vedno le z dežja pod kap. Njegova Cenca mu je napravila tako pridigo, da so ga vsakokrat tri dni potem ušesa bolela, češ da se potepa, da je premalo denarja prinesel, da je lahkomišeln zapravljivec, na kraju mu je naštel še vse grehe, ki jih je sploh kdaj v življenju storil ali le mislil storiti.

Dolgo časa je Luka potrpel in je z dobro voljo prebrodil vse take sitnosti in nadloge. Ko pa vojske le ni bilo kraj in so postajale nadloge vsak dan večje, je tudi njega minula potrpežljivost. Kadar je takole sam s svojim konjičem kimal po dolini, se je začel razvzemati in godrnjati. Ni se pa nikoli hudoval na Boga, ampak le na cesarje in ministre in tiste gospode, ki se ne dajo ugnati in ne odnehajo in ne odnehajo. Jezil se je tudi na svoje kupce, ki jim že nikakor več ni mogel ustreči, godrnjal pa tudi zaradi svoje žene, ki je bila vedno bolj sitna.

Slučaj pa je nanesel, da mu je vojska poleg nadlog dala nekaj, kar ga je tolažilo v njegovih bridkosti. To se je zgodilo takole:

Lukov bistri in lepo rejeni konjič pri zadnjem naboru ni bil take sreče kakor njegov gospodar; potrdili so ga in ga vzeli za vojsko. Namesto tega je dobil Luka starega krampa, ki si mu lahko vsa rebra preštel, na nekaterih krajih pa je bil prav do žive kože oguljen. Razen tega je imelo kljuse poleg nekaterih dobrih lastnosti cel kup slabih. Bil je uporen konj, ki je rad brcnil, še rajši pa ugriznil, za Lukovo prijateljsko besedo mu ni bilo mar, saj je bil na obe ušesi gluha. Od prej je imel grdo navado, da je pred vsako gostilno kakor vkopan obstal in ga nisi spravil naprej, dokler ni dobil merice ovsa in si svoje pol urice ni oddahnil.

To razvado so podpihovali krčmarji, ki so s praga prigovarjali Luku, naj vendar privoščiti sebi in konju to malo počitka, in ga tako zvalili in zapeljali v hišo. Če pa je stopil v krčmo, ni mogel za prazno mizo sedeti; naročil si je to, kar je najceneje — frakeljček žganja. Ni trajalo dolgo, ko se mu je zdelo, da je žganje prav čedno na pogled in kar tečno za grlo in želodec; glavo ti razbistri in srce olajša.

Tako je torej našel tolažbo za vse bridkosti in težave svojega življenja. Navadil se je na te postaje in kaj kmalu je dalj časa počival v gostilni, kakor pa je bilo treba zaradi konja. Nezmernosti se je sicer skrbno varoval in tudi nikoli ni bil pijan; ali gostiln je bilo ob poti nemalo in pri vsaki kozarček zdaj tega zdaj drugačnega žganja — kaj čuda, če je postajal vedno bolj razsvetljen, globokoumen in zgovoren! Včasih se mu je vzbudila vest, ker je že tolikokrat čul, da alkohol ni kaj prida. Toda dejal si je, da prvič ne pije alkohola, ampak le žganje, drugič pa, da ne pije iz požrešnosti, temveč le, ker je njegova duša potrebna tega zdravila. Če zapisujejo zdravniki proti telesnim boleznim zdravila, v katerih je vedno tudi kaj strupa, menda vendar ne bo nič hudega, če on zauživa zdravilo proti notranjim boleznim, tem manj, ker se s takim zdravilom obvaruje jeze in nejevolje na svet in ljudi.

Tako se je Luka opravičeval in si je zložil tudi svojo pesmico:

»Vino, to zame ni,
pivo me šment tišči;
glažek žganjice pa,
ta mi korajžo da.«

Pri vsem tem pa je bil Luka slej ko prej pobožen in je te čase še več in še bolj molil kakor prej; včasih ga je molitev do solz prevzela.

Ko je Cenca prvič zavohala duha Lukovega zdravila in videla posledice takega zdravljenja, je bila vsa iz sebe, tako je bila iznenadena in jezna. Prsknila je kvišku kakor raketa, jela vpiti in piskati, da so njeno dretje čuli po vsej vasi. Luka pa se je na moč zasmel in je dejal:

»Cenca, preljuba zakonska žena, tako je prav — tako mi je po volji. Ko se mož ves dan ubija za ljubo družino in se na večer truden vrne domov, hoče imeti svoj kratek čas. Godce poslušam čez vse rad, še rajši pa tako ljubo petje. — Smo peli, smo bili veseli, holadri, holadrijo! — Ali eno te prosim, ljuba Cenca: Nikar tako glasno ne prepevaj! Škoda za tvoj lep glas! Zahripel ti bo in ne bodo ga več čula moja ušesa. Začni od kraja, toda tiše, da bo lepše!«

Pravi kot meri sto stopinj!

Nemški listi poročajo, da je nemški notranji minister odredil, da na Nemškem poslej pravi kot ne sme več meriti 90 stopinj kakor doslej, marveč sto stopinj. Ker pa je pravi kot ena četrtnina kroga, zato nemški krog ne bo meril več 360 stopinj, marveč 400! Razdelitev kroga na 360 stopinj je sicer stvar dogovora med znanstveniki in ni nikjer rečeno, da bi se stvar ne smela spremeniti. Toda čudno bo, če se bo stvar spremenila samo v Nemčiji, drugod pa bo krog še vedno meril 360 stopinj. Dalje je nemški minister odredil, da se koti ne bodo več izražali z minutami in sekundami, marveč z decimalnimi števili. Zato se morajo do 1. aprila 1945 spremeniti vsi merilni instrumenti. Odredba veli, da je tako računanje bolj enostavno kakor dosedanje, ker imamo v Evropi za vse mere že decimalni sistem. Kot 60 stopinj poslej ne bo imel več toliko, marveč 66,666 stopinj.

Zvočniki pri divjakih

Znano je, da so afriška divjaška plemena imela že davno pred modernimi brezžičnimi brezžičnimi brzojavami izvrstno delujoče oddajne postaje. Vse važnejše novice so sporočili na ogromne daljave skozi pragozde in puščave s posebnimi bobni. Zadnje čase pa so raziskovalci odkrili pri najbolj divjih in okrutnih rodovih nekega avstralskega otoka, pri »lovcih na človeške glave«, še drugo sredstvo brezžičnega poročanja, ogromne zvočnike iz hlobov. Velikanski, več kot meter debel hlobo izdolbejo v vsej njegovi dolžini, tako pripravljene cev uravnajo v določeno smer in v določenem kotu, odžagajo spodnji del cevi na prednjem koncu, tako da ostane nad ustjem nekaka streha. Poročevalec sedi v notranjščini cevi in njegov močno ojačeni glas grmi proti sosednim rodovom, jih kliče v boj ali poziva na kake slavnosti.